

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
 Egész évre 5 ft. Vidékre 5 ft. 50 kr.
 Fél „ 2 „ 50 kr. „ 2 „ 75 „
 Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Beck I. papirkereskedése.

Ide küldendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden közlemények.

HIRDETÉSEK DIJJA:

Három hasábos petítor 6 kr. Nyiltéri három hasábos petítor 10 kr.

Blyegdíj külön minden hirdetésért 30 kr.

A külföld versenyének befolyása a magyar gabona kivételére.

(Cs-i) Földmivelő nép vagyunk. Jövedelmünk főforrását a gabona termelése teszi. Szegény nép vagyunk, nagy közterhekkel s égető szükségünk van minden bevezető krajezár-ra, minden arasztnyi föld termékenyítésére. És ép, jövedelmünk ezen ága az, melyre a külföld versenyé lidreányomással nehezedik, és versenyének nagyáramlatával igyekezik az piacokat elhódítani, hol eddig magyar gabona fedezte a szükségletet. Fájdalom a két utóbbi esztendő szomorúan engedé tapasztalni e tényezők hatását. —

A gabona s különösen a buza ára a két lefolyt évben annyira apadt, hogy a termelő — viszonyítva az árt a közterhekhez, munkadíjakhoz — investált tőkájának kamataihoz nagyon szűken vagy általában se hogyan találja számláját. Hol még munkássága jutalma? hol a kárpótlás a sok eshetőségekért?

Földjeink áldott humusa bőven megtermi gyümölcsét, termelünk szép mennyiségű gabonát — de fájdalom nincsenek veünk, hiányzik az export.

Magyarországban — a statisztikai adatok nyomán, az idén mintegy 4127000 kat. holdnyi terület lett búzával bevetve. Normális körülmények közt, minden egyes hold termő képességét átlag 6—8 métermázsára tehetjük, s lenne így az aratási eredményünk vagy 30 millió m. mázsa buza. Tekintve a belső szükségletet s vetésre szánt magot; számba véve, hogy termelünk még 20 millió hectoliter rózstot, 25 millió hliter tengerit;

Szépirodalmi csarnok

Táncsics Mihály.
1799—1884.

Táncsics Mihály meghalt. A nagy idők egyik tanúja dől ki vele az élők sorából. Halálának híre nem ér váratlanul bennünk: évek óta kínzá már a betegség, melyet még kinzobbá tett szegénysége. Nyomoruságos hajlékban feküdt nehéz betegen egyetlen ápolója jóságos lelkű neje, ki híven megosztá vele az élet ezernyi gyötrelmeit, hosszú évi nyomorát — egy egy percnyi boldogságért. —

Nyolczvan évet élt Táncsics küzdve egész életén át, férfias bátorsággal demokratikus eszméi mellett, melynek megtartá hamisítatlan tisztaságát. — Politicai és szépirodalmi munkái élők tükrét képezik igaz lelkének és erős jellemének. Sokat munkálkodott, de munkájának gyümölcsét nem élvezhette. Részint a korábban femállott szigorú cencura, részint a közönség részvétlensége folytán elvonta tőle az anyagi jutalmat. Erkölcsi jutalmat is nagy kis mérvben élvezhette, mert midőn az általa terjesztett eszmék popularissá kezdtek válni, Táncsics már kicsike szegényes hajlékában feküdt betegen, vakon elszigetelve a világtól, s nem jutott osztály részül a szerenese, melyet

18 millió hliter árpát 8 millió hliter kétszerest és 10 millió hectoliter zabot, bátran feltehetjük hogy rendes termés mellett évenként 30—35 millió métermázsát küldhetnénk a külföld piacaira. —

Árunk van, minőségében páratlan jószágú. Hisz a mi búzánk egyedüli melynek métermázsájából 75—80 kilogram liszt nyerhető. Hiányzanak azonban közlekedési utaink olesó munkerő és hiányzanak — a vökök, a piacok, hol a gabona azon árát megkapná, melyre jóságánál jogosult, azon árt hogy a termelő és a kereskedő mint közvetítő fáradságának jutalmát feltalalná. —

Nyugoteuropa forgalmi eszközeit vizsgálva, látjuk, hogy e vidék termékeit, rendszeren szabályozott vízi utain szállíthatja. Ste-tinn az Odera, Hamburgnál az Elba képezik ama vízi utat, melyeken a szállítványok a csatornákig és a vasutakig szállíthatók. A nagy tengeri hajókból közvetlenül a folyóvízi hajókba rakatnak az áruk és igy olesó uton jutnak a kereskedelmi pontokhoz. Az Odera, Elba, és a Rajna közvetítésével láttatik el északnyugati Németország legnagyobb része.

Északon Rotterdam és Antwerpen, délen pedig Marseille és Genua, kikötők látják el a külföldi piacok legnagyobb részét. Ide pedig már évek óta nem volt magyar gabona szállítva. Ezen kikötőkből orosz és amerikai gabona fedezi a szükségletet.

Délen a gabona forgalma Marseille tartja kezében. Svájcba a mi piacunk, az északi rész, melynek központja Zürich és terjed Arrauig ezentul nem hódított tért magának gabonánk. Nem Magyarország, de az

mester érez ha tanítványai megértik tanait és azt terjesztik.

Sokat munkálkodott, s hosszú fáradozásának jutalmául még annyi alamizsnát sem nyújtott neki a könyörült, hogy megkímélte volna a veterán író a nyomortól. —

Most már kiszenvedett, befejezte szomorú pályafutását. Halála esendes, fájdalom nélküli való volt. Eleget szenvedett egész életén át, a természet megkönyörült rajta s nem tette fájdalmassá a kimúlását. A boldogultnak hült tetemei ott nyugszanak már honnét nincs visszatérés. —

A hantok fölött melyek borítják siratja hü élet-párja — ki most kétszeresen elhagyottnak kétszeresen szegénynek éri magát. A sirjára tett koszorúk a részvéte jelei, mutatják, hogy a gyász közös és az özvegy fájdalmában osztozunk. Ime élet pályafutásának rövid vázlata.

Táncsics Mihály vagyis Stancsics született Veszprém megyében Ácsteszéren 1799 aprilis 21-én. Szegény sorsuszülő korán árván hagyták és neki mint földhöz ragad szegénynek kezelmunkája által kellett kenyerét mint földmivelő keresni. — Ez állapotot csakhamar abban hagyta és lett takács. Másfélvi inaszkodás után felszabadították. Mint legény több időt fordított az írás olvasásra, melyet persze kezdetben csak a ponyva irodalom termékei képezték, később aztán hasznos könyveket szerzett magának és szorgalma által annyira vitte, hogy falujában segédtanító állomására pályázott, miért falujából ugyszolván kitur-

egész Monarchia csak $\frac{1}{10}$ részét fedezi a svájci bevételnek — E részben is sok román és szerb gabona foglaltatik mely ropant mennyiségben szállítatik a Rajnán és mellékfolyóin egész Mannheimig, mely Németország legnagyobb gabona piacza.

Délnémetországban Württemberg és Bajorország képezte legnagyobb piacunkat, és most már nagy mennyiségű román gabonával találkozunk ott is.

Piacaink tehát eddig is meglehetősen összeszorultak. Ennek a németországi vám és vasutpolitikán kívül főokát, azon körülmény képezi, hogy az orosz gabonát az amerikai leszorította a piacról, tehát Németországot, Belgiumot, Hollandiat és Franciaországot nagy részét elárasztja. —

A gabona behozatalának irányzata évről évre szilárdulni fog. A statistika kimutatásai, számokkal bizonyítják az állítás igazságát. Igy például a gabona behozatal Antwerpenben Americából az 50-es. években alig néhány százezer, a 60-as években már 4—5 millió közt váltakozott most pedig, hogy 1880 évet mértékül véve 14—16 millió méter mázsára ragott. E behozatal $\frac{1}{3}$ -át azonban orosz gabona képezte.

A behozatal szilárdulására való éskövetkezés főtámpontját képezi az, hogy Európán kívül minden világrészben nagy sokaságu szüzföld kínálkozik a gabonatermelésre. Elismert nemzet gazdászok — névszerint Gaird azt állítja, hogy Észak-Americában a termelő területnek alig $\frac{1}{10}$ része volt 1880-ban felszántva. E szüzföldök aztán oly oleson termelnek, hogy ugyan csak Gaird állítása szerint az a gabona melyet kvarterenkint Angliában 45—50 schillingért le-

ták. Ekkor Budára ment és kitűnő sikerrel végezte a praeparandiát.

Igyekvő ösztönénél fogva azonban, mind többet vágyot tanulni is nagy nehezen tudta magát 24 éves korában a kecskeméti első gymnasiumba bevéttetni. Gymnasiumot elvégezte jogász lett, és innét lett. Átszenvedett sok nyomoruságai után 1839-ban Teleki János gróf Sándor fiának nevelője. Ekkor írta második művét — az első „Magyar nyelv” című pályanyertes műve volt — „Pazardi” címen, melyet azonban Kovács püspök elkoboztatta Kolozsvárt.

1837-ben Táncsics már Pesten volt, s meg kezdte a népet oktató működését, melylyel oda törekedett, hogy a magyar nép legyen önállólag gondolkozó, s bontakozzék ki minden vallási előítéletből.

Ekkor indította meg „Népkönyv” című fizetés kiadást, később magyar „Humnia függetlensége” című politikai művét. Apponyi György kormánya alatt azonban Horváth országban — hová Kossuth tanácsára visszavonul 1817-ben elfogták. Majd Budára hozták, honnét 1848 martzus 15-én szabadította ki az ifjuság.

Táncsics mindjárt apr. 2-án megindította a „Munkások ujsága” című heti lapot. Julius hóban már békésvárosi és siklóbaranyai kerületek képviselőül választották.

A világosi fegyverletétel után ő is bujdosni volt kénytelen. Bujdokolása alatt írta „Ifju Barátim”, „Forradalmi katekizmus” című munkáját. 1839-ban e munkákért újra elfogták.

Börtönben még 1860-ban megvakult Honnét

het előállítani, az amerikaiak 29—32 schillingért Liverpoolba szállítani képesek. —

Oroszthon délkeleti részében és különösen Szibériában is nagy területek vannak, melyek haszonnal lennének termelés alá vonhatók. — India gabonatermelése már ma nap oly jelentékeny, hogy tényleges kivitele nagyobb Magyarországnál.

(folytatás követ.)

Értesítés.

A magyar király állami reál-gymnásium részéről, a jövő tanévet illetőleg.

A pancsovai állami főreáliskola a nagymélt. vallás- és közoktatás-ügyi m. k. miniszteriumnak kegyes elhatározásából fokozatosan főgymnásiummá fogván átalakítani: a jövő 1884-5. tanévvel a gymnasiumi IV. osztály is megnyílik, a reáliskolái 4 alsó osztály pedig megszűnik.

A tanulók felvétele az 1884-5. tanévre f. é. augusztus 29. 30. és 31-én fog eszközöltetni délelőtti 8—12-ig az igazgatósági irodában. — A javító- és pótló-, valamint a felső osztályokat illető felvételi vizsgálatok aug. 28-án délelőtt és délután, a felvételi vizsgálatok az I. osztályra jelentkezőkre nézve 29. 30. 31-én délután, végre a magánvizsgálatok szintén aug. 29. 30. 31-én délután fognak megtartatni.

Az 1883. évi XXX. tez. 10. §-a szerint az I. osztályba csak oly tanulók vétetnek fel, kik életük 9. évét már betöltötték, és arról, hogy a népiskola 4 alsó osztályát jó sikerrel végezték, nyilvános népiskolától nyert bizonyítványt mutatnak elő, vagy felvételi vizsgálaton igazolják, hogy hasonló mérvű képzettséggel bírnak.

A keresztlevelet, illetőleg hiteles születési bizonyítványt a felvételre nemcsak az I. osztályba lépő tanulók kötelesek okvetlenül magukkal hozni, hanem azok is, kik idegen intézetből jelentkeznek a felsőbb osztályok valamelyikébe.

Azon tanulók, kik polgári iskolából gymnasiumba, vagy reáliskolába akarnak átmenni, kötelesek felvételi vizsgálatot letenni. (1883. XXX. tez. 12. §.) — A felvételi vizsgálat díjmentes.

A felvételre a tanulók szülőik egyikével vagy ezek helyettesével kötelesek megjelenni. — Azon szülők, vagy gyámok, kik nem laknak helyben, gyermekük felvételekor már alkalmas helyettest tartoznak bemutatni, kire a házi felügyelet és nevelésre nézve köteleseiket és jogaikat átruházzák, hogy a gondviselésére bízott tanuló illetőleg az igazgatóság értesítését elfogadhassa.

Az I. osztályba lépő általában a más tanintézetekből jelentkező tanuló felvételi díja 2 frt. 10 kr.; — ezenkívül a felvételnél minden tanuló az ifjúsági könyvtár gyarapítására 1 frtot, az évi értesítőért szintén 1 frtot, ($\frac{37.77.8}{1882}$ sz. minist. rendelet) tartozik fizetni.

A tandíj félévénként 9 frt., mely összeg a felvételnél, legkésőbb pedig szept. végeig, — a II. félévét illetőleg pedig 1885. január végeig fizetendő le.

Frankenburg Adolf †.

Alig hogy elhangzott Tánics Mihály fölött tartott gyászbeszéd; alig hogy sirjáról

csak 1867-ben Andrassy Gyula gróf intervenciója folytán szabadon bocsátották.

Tánics a magyarosodás kérdésében még ezután is sok cikkel tett közzé az „Igazmondóban“, mely 1868-ban jelent meg. Szerkesztett még néplapokat és résztvett a munkás gyűléseken ahányszor alkalma nyílt. Betegsége évről évre kinosabbá lett, míg nem folyton ágyba fekvő beteggé lett, honnét több fel sem kelt. —

Emlékbeszéd Arany János felett.

Írta: Szász Károly.
(Vége.)

Vörösmarty a nyelv pártatlan zenésze, a ki a nyelvre festeni, színeznit, eleveníteni tud: egykét sorral egész hangulatot költ s elringat és elandalit rajta. Arany is tudja ezt, s a mellett — mint a nyelv valódi szobrása — úgy bánik e durva anyaggal, mely a viasznál hajlékonyabb s formálhatóbbá válik keze alatt s melyből ő tetszése szerint alakít, kidomborít, előállít s megfoghatóvá tesz, egész képet, sőt esoporozatot varázsolva elénk egykét vonással.

A népköltő dícsőségében Arany Petőfivel osztózik, a ki — első felléptétől elragabtatva, — a Toldi írójához elküldötte lelkét s azt mondá neki jóslatosan „Mit én nem egészen dicsőlettel kezdék, Folytasd te, barátom teljes dícsőséggel.“

Petőfi bizonyosan genialisabb, dusabb képzeletű, változatosabb, csapongóbb költői természet. Azt, a mit az ő korában minden magyar gondolt, érzett: csak ő tudta teljességében úgy kifejezni, hogy mindenki megértse. Ebben van pártatlan népszerűségének titka; meg a szemlélet közvetlenségében, az alkotás egyszerűségé-

eloszlott a gyászoló közönség, — ime már újabb fagyasztó hirt kell vennünk — hogy Frankenburg Adolf kitünő írónk megszünt élni. Gleichbergi fürdőben hova üdülést ment keresni, fejezte be dícsőséges pályafutását.

Frankenburg — a publicistai szépirodalom megteremtője; ki tárcza cikkeivel szelletes csevegésével, melyekben az ébredés korszában amyi éles célzást humort tudott önteni és anyira elragadta az olvasó közönséget. — „A Regelő“, „Pesti Hirlap“, „Életképek“ hasábjain jelentek meg magyar zamatú töröl metszett cikkei

Munkásságát folytatva még akkor is, midőn a bécsi cancelária hivatalnokkáva lett. —

Midőn itt térszülke miatt csak röviden regisztráljuk e szomorú hirt — felemlítjük még hogy Frankenburg Adolf született Keresztúron — Sopronmegyében 1812-ik évben

Atya előkelő gazdatiszt volt. Iskoláit Frankenburg Pécsét és Szombathelyen végezte. Neje, Carina asszony volt, a nemzeti színház egykori ünnepelt primadonnája.

Frankenburg elhalt. 1884 július 3-án, Béke hamvaira!

HELYI HIREK.

* **Lapunk szerkesztője** néhány hétre városunkból eltávoztván, a lapot ez idő alatt Csákyi Henrik, úr a lap eddigi munkatársa szerkeszti.

* **Hergloz Antal** törvényszéki elnök úr, több hóg tartó szabadság idejét megkezdve, városunkból elis utazott már.

* **Péter Pál** főjegyző úrnál névnapja ünnepén a városi tisztviselők testületileg fejezték ki üdvözlőlevelüket.

* **Dr. Lemberger Rezső** úr városunk köztisztviselőben álló honvéd főorvosa közel egy évi távol léte után e napokban ismét körünkbe érkezett.

* **Blaha Lujza** asszony színművészetünk csillaga június hó utolsó napjaiban Nagybecskerek vendégszerepelt Sággy színtársulatánál. Négy-szer lepett fel: a nagyszámu közönség kuszorukkal és freneticus tapsokkal tüntetett mellette.

Őszintén megvallva, nagy irigységgel regisztráljuk eme hirt, s hozzá fűzzük ohajtásunkat, hogy bár mi is körünkben üdvözölhetnénk a nagyművésznőt, gyönyörködhetnénk művészi játékban, bájtéljes énekeben, mely — egy korábbi dícsőtőjének szavaival élve — oly elragadtató mint ezüst lapra hulló gyémant gyöngyök hangjai.

* **A helyben** működő német színtársulatnak consessióját a városi hatóság meghosszabbította, Duba Lajos, igazgató kérelme folytán.

ben, az általa rajzolt képek valóságában — s talán mindenké föltt a dalolhatóságában, mely költeményeit bevitte akunyhokba, a fonókba a pusztai lserénybe, s lányok és legények ajkára adtn egyszerre. Dé olvassa valaki Toldit, s a nép egyszerű jellemének, gondolkodásának, beszédének, találhatja-e tökéletesebb mását annál? Olvassa Buda halálát: s őseredeti nyelvünk ódon zamatja nem üti-e meg, mint a virágillat, lelke legfinomabb érzékeit? Arany nyelve ha dalolhatóságában — egyes kevés darabját kivéve — nem versenyezhet is a Petőfivel: tösgyökeres eredeiségben s gazdagságban azt is felül mulja; mert míg a Petőfi tiszta magyarsága csak jelen nyelvszokásra s népünk mai nyelvére szorítkozik: Arany a régi irodalomból is egész a középkori hagyományokig, fölkeresi, szókban, kifejezésekben, szófűzésben és fordulstokban, a mi jó, szép és zamatos, megújítja az elavultat s föleveníti a mi feledésbe ment. Munkaiban oly gazdag tárházat találjuk a magyar szókincsnek s a magyaros kifejezés-és szólambeli sajátosságoknak, a nélkül hogy valaha kerésztettek vagy erőltetetteknek látszanának, mint demén elhatározását ggy Arany-szótár létesítése iránt melyben a régi és mai magyar szók, kifejezések és szólamok általa történt használatára példányokat s gazdag peldatárt, író és olvasó egyaránt találand s nyelvünk az előtt alig sejtett gazdagságával ismerkedünk meg.

A gondolat és ézés ritka összhangja, a bölcsészi szemlélet és a mely kedély nem mindennapi egyszerűsége jellemzi költőink között Tompát, az ötvenes évek borongó hazafias költészetének e kiváló elakját,

Gyurgyevoi község — mint illetékes helyről értelsülünk e napokban lesz hivatalosan Torontál megyébe kebelevezve, mely actiohoz Tallian Béla alispán úr székhelyéről már városunkba érkezett

* **A pancsovai** Péter-Pál vásár e hó 9-ikén veszi kezdetét és tart szombat július 12-ig.

* **Vörösmarty összes munkáiból** Gyulai Pál szerkesztésében, Méhner Vilmos kiadásában megjelent az előzőkhöz hasonló esinnal a 7. és 8. füzet. Ezzel befejeztetett az első kötet s már a 7. füzetben a másodig is kezdetét veszi. A kiadó úgy osztotta be a nyomott ivatek, hogy a jelen füzetekhez is csatolta Gyulai Pál nagy értékű magyarázatait, melyek az első kötetben levő költeményekre vonatkoznak s folytatni fogja azokat a következő füzetekben is. Ezzel elérri azt, hogy az időközben olvasók sem akadályoztatnak meg a nagy mű élvezetében. Az első kötet magyarázó jegyzeteinek befejeztével egyidejűleg fog a füzetekhez csatoltatni Gyulai Pál tollából a nagy költemítő és méltató életrajza, nemkülönben pompásan sikerült arezképe. (Egy füzet ára 35 kr. Megrendelhető a kiadónál s minden könyvkereskedésben. Megenlíjük egyuttal, hogy a pompás műhöz az izléses könyvtáblák már szintén munkában vannak.)

* **A délmagyarországi** néptanítók részére, kik még a magyar nyelvet nem bírják Szegeden Aradon és Baján magyar nyelvtan folyamunylík. Minden közelebbi értesítést az illetékes tanfelügyelő adja.

* **Az ipartörvény** 176 §- értelmében a kereskedelmi minister rendeletet boesátott közzé, mely az ipartanács alakulására vonatkozik. A törvényhatósági ipartanács tagjai, a közigazgatási bizottság által, választott, továbbá az illető ipar és kereskedelmi kamara által választott két-két iparos, kereskedő, és két-két pottag. — A választás titkos szavazás útján történik.

* **A magyar szinagogai ének** kar létesítésével faradozik Goldgruber Salamon úr aziz. hitközség kantora. Az ének kar rendeltetése volna a templomban magyarul az énekeket előadni Kivánunk buzgó törekvéséhez kielégítő sikert.

* **A városi tanács** f. hó 7-én tartandó közgyűlésének tárgyzorozata a következő: — A nagymélt. belügyminister úr rendeletének publicálása a kolcrai óvintézkedések tárgyában.

— A nagymélt. vallás és közoktatási miniszter úr illetve Steinbach tanfelügyelő úr leiratanak tárgyalása a „m a g a s a b b l e a n y i s k o l a“ „Fröbel g y e r m e k k e r t e“ és az iparműiskola létesítése ügyében és e célra szükségelt helyiségek átengedése iránt.

— A közigazgatási választmány határozata Plug Gyulá levéltárnok úr reponálására ügyében.

Christian Antal polgarmester úr állására való resignatio ügyében.

s ki iránt mai napság talán már igazságtalanok is vagyunk, mert elmulván az idők, a melyekben hatott hatásból is sokat vesztett. De őt és Arany a sirig tartó hű barátság kapesolta össze egykor, s e barátság emlékének is áldozok, mikor együtt nevezem őket. Forradalom utáni korszakunknak Tompa találta el először s adta meg igazi hangját. Gólyája Levelé egy elbujdosott barátja után, meg Pusztán, Ikarus, Pusztuló erdő, Uj Simeon — s annyi más, melyekben az allegoria fátyla alá szerette rejteni a hazafi fájdalomt és reményeit, búját és haragját — s melyekben a hang erejének és hatásának csak az olkori ismétlés s ugyanazon gondolat vagy kép többszöri variációjá árta, maradando becsü termékei hazafiaslyránknak. De nem tehetjük-e mellőjük Arany ép oly oráteljes, mint átlátszó allegoriát: a Pustai füzben az alföldi, az Őszszelben a görög táj és életkép pártatlan s eszmében mint érzésben egyaránt gazdag rajzát? . . .

Imre, az önkénytelen — s akartlanul is feltalaladó párhuzam eredményei! Zrínyivel, Vörösmartival Petőfivel Tompával mérve össze Aranyt; mindenkinek legfényesebb iulajdonaiél benne valamely rokon vonás, melyet nem tőlök kölcsönzött, de a melyben velők osztozott. Mind nagyok, mindenik a saját kuszorujával megy Helinkorra s mindenik irigység nélkül nyujt a másiknak egy-két levelet a magáéból . . .

Mérjem-e a világ-ég csillagaihoz? Petőfi „Homér-Arany János“-nak nevezte s nem méltatlanul. A Homér igazságát, egyszerűségét, erős hitét, a monda alapján szilárd állását, képei tisztaságát, tudomra egyetlen epikus költő sem közelítette meg annyira mint Arany János, A Homér utodai, a világirodalom

Az ipartanoda ügyében kiküldött bizottság jelentése.

A vojloviczi erdő és a gymnasium tárgyában Budapesten járt küldöttség jelentése.

Az állami fiu és leány iskolában a német nyelvtanítására vonatkozó előterjesztés tárgyalása.

A szabadságot kérelmezőknek folyamodványaik elintézése.

Előleget kérelmezőknek kérványaik elintézése.

* **A helyi hajók** menetrendje P a n c o v a B e l g r á d - Z i m o n y közt máj. 20-tól a következőképp allapított meg:

Páncsováról indul reggeli 8, déli 12 és esti órákor
Zimonyból „ „ 6. d. 10¹/₂ és d. u. 3¹/₂

A kolera.

A magyar királyi belügyministerium egyetértve a pénzügyministerrel, körrendelet bocsátott ki, melynek értelmében a járvány behurcoltatását meggátlandó — rongyok — ódon kötél hulladékok — viselt fehérneműk behozatalát Franciországból, Algirből Tuniszból — illetve e tárgyak transitó forgalmát a menyiben kereskedelmi cikket képeznek további intézkedésig betiltotta, a megyék és városi hatóságok szintén erélyes rendeleteket bocsátották közzé és élet beléptették a múlt év alkalmával az egyiptomi koleraúra vonatkozó ministeri rendeletet.

Toulon és Marselleiben ez öldöklő járvány náponként megkiványa áldozatait hagyja el a lakosság. A szegény sorsú nép pedig kivonul a mezőségre. Toulon városa kihalt, a kávéházak üresek minden néma és rettegő.

A kolera minőségére vonatkozólag, határozottan kijelentették Proust és Brouardel párisi tanárok, kiket Paris város tanácsa e járvány tanulmányozására Toulonba kiküldött — hogy „ázsiai kolera“, melyet alkalmazsint azsiából visszatérő harcosok hurcoltak be, melynek keletkezéséről következőleg nyilatkozik egy francia lap.

„Több katona Franciaországba visszajövet magával hozta egy Tonkingban elesett társuk tarisznyáját. Toulonban kiszállva, elesett bajtársuknak a tarisznyában talált fehérneműt átadták egy mosónőnek. E mosónő házában tört ki a kolera az átadás napján, 13-án. A járvány tehát valójában már június 13-ika óta pusztít Toulonban. Hivatalosan 20-án lett ismeretessé és csak jun. 23-án tették hivatalosan közzé. E naptól fogva leirhatatlan rémület fogta el Toulon lakosságát; általános menekülés vette kezdetét; valamennyi lyceumot bezárták; még a hajók is

nagy epikusai költő sem utakon jártak. Virgil, bár szintén nemzete ősmundait dolgozta fel, de azok nem éltek a nemzeti tudalomban oly erővel, hogy a nép ajkáról vehette volna; Dante philosoph, a ki ezer alakban festi az ember erkölcsi természetét s mivoltát, elkárhozott, vézékli s megdicsőült állapotban, a tulvilág végetlen keretében; Ariosto és Tasso, a romantikus eposz első fecskéi, amaz a lovagkor szerelmi, emez vallásos rajongásának adja költői képét; Camöens kis nemzete rövid fénykorán s hódításai muló emlékein édeleg; Milton az emberiség közös ős szülőinek estét és a szabad akarat tévelyeit festi puritán erkölcsi üzlettel; Voltaire a XVIII. század kétköző s tagadó bölesészetébe mártá nemzeti hőst; a mulat mindenik saját kora szemüvegén nézi s ennek eszméit igyekszik megtestosíteni annak alakjaiban. De az epikus naiv hite mindenikben hiányzik. S azért, ha vakmerőnek tetszik is a mondás, nekem igaznak látszik, hogy a mondai hagyományon s az epikai hitelen alapuló eposzok költői közt, — a Nibelungok ismeretlen költőjén kívül csupán Arany a közvetlen utóda Homérnak. Mert ezek közé nem számíthatja sem Goethét, a ki nem a mulat hagyományából, hanem saját korából vette bájos idylli eposza, a Homér naiv hangjára emlékeztető Hermann und Dorothea tárgyát, eszméit és alakjait; sem Scott Waltert, ki hazája történeti mondait s emlékeit regényei egész sorában elevenítette meg e század elején, de az általa választott műfajhoz képest a tulajdonképeni epikus költők közé nem sorozható. Mai korunk azonban, melyben már-már kétsége kezdtek vonni eposz korszerű-

a nyílt tengerre eveztek a kikötőkből. E közben azonban a hatóságok dicséretes buzgalommal hoztak mozgásba minden eszközt a veszélylyel szemben.

Már 34-én Párisból két orvos érkezett Toulonba. A tengerészeti prefektus elnöklete alatt ülést tartottak, melyen számos orvos és a touloni polgármester vett részt. A touloni orvosok száma ugyanis jókora, mert ott van az u. n. tengerészorvosi iskola. A touloni orvosok aztán egyhangulag kijelentették, hogy a járvány ázsiai kolera, míg a két párisi orvos nagyon tartózkodólag nyilatkozott. Az előbbieket erélyesen szembeszállottak dr. Fauvellel, ki a párisi Akadémie des médecins 26-iki ülésén kijelenté, hogy a kolera csak sporadikus. Megjegyzendő, hogy ez ideig csupán a touloni orvosok végeztek a boncsolásokat, tehát szavahihetőbbek is voltak. Ma persze a kérdés el van döntve, a touloniaknak volt igazuk, nem dr. Fauvelnek. De remélhető, hogy a betegség nem fog tovább terjedni, mert több heti tartama daczára sem lett rohamossá, aztán meg a Párisban tartózkodó külföldi képviselőknek is el kell majd hivatalosan ismerniök, hogy Franciaországban soha ezelőtt nem alkalmaztak még ily erélyes rendszabályokat a járvány megszorítására.

És most lássunk néhány részleges adatot, talán megnyugtatósúl szolgálhatnak. Jun. 13-tól 28-ig a katonakórházakba összesen 70 kolerabeteget vettek fölés ezek közül csak 8 halt meg. Pedig Toulonban mintegy 5000 katona és 3000 katonai munkás van. Ha már most összehasonlítjuk e számokat a halál- és betegségi esetek számával, ily hosszú időtartamban kimondhatjuk, hogy a járvány nem lépett föl legnagyobb rohamosságával és erélyével. Ezt bizonyítják a polgári kórházak halálozási táblázatai is. Meghalt:

jun. 20-án	— — — —	2	egyén
„ 21.	— — — —	3	„
„ 22.	— — — —	13	„
„ 23.	— — — —	5	„
„ 24.	— — — —	1	„
„ 25.	— — — —	6	„
„ 26.	— — — —	6	„
„ 27.	— — — —	8	„
„ 28.	— — — —	7	„
„ 29.	— — — —	6	„
„ 30.	— — — —	1	„

tehát 11 nap alatt — — — 58 egyén.

Egészben véve jun. 30 ig Toulonban háromszáz megbetegedés és 66 haláleset, Marselleiben, hol a betegség 27-én kezdődött, csupán 10 haláleset fordult elő. Jóllehet ázsiai kolera jorog fönn, még is bizonyos, hogy a járvány eddigelé még csak nagyon enyhe alak

seget sőt lehetőségét is: úgy látszik megifjodott e részben a renaissance óta; mert századunkban egy a mienknél sokkal nagyobb és sokkal gyakorlatibb nemzet, az angol, Tennysont szülte, a kinek naivsága, hangjainak őszintesége, nyelvének ódonasága, tisztasága, és zengzetessége — Homérnal és Arany Jánossal rokon Csak hogy Tennyson, népe ősmundaiából merítve, Arthur király s kerekasztala lovagka landjait, hitbuzgalma magas aspiratioit s szerelmi bűnös tévedéseit — egyseges alkotás helyett, egyes kisebb elbeszélésekbe aprózta el, melyeket a mondából elvont alapeszme csak lazán tart össze.

Minden kornak s minden nemzetnek meg vannak a maga nagyjai. S bizonyos magaslaton tullelmedve, mindnyájan az emberiség közös kincseivé lesznek a szelemek, fenn a csillagok birodalmában, mely az egész földet körül karolja. S mint Danténál a „poéta sovrano“, Horáczczal, Oviddal és Lukánnal együtt nyájasan megvirgil elé s egyenlő társként üdvözli őt, úgy fogadták — tudjuk — a mi Aranyunkat is az égiek. Mi áldva s meghatottan tekintünk a körünkből eltávozott után. S bánatunkat, elvesztése fölött, felülmúlja büszkeségünk, hogy őt nyelvünk dicsőségére elég soká bírhattuk arra, hogy a remek művek egész sorát megteremtesse, melyek örökös ékei maradnak irodalmunknak — s ha a magyar név egykor ismertebb lesz a világ előtt mint ma, s ha nyelvünk — hogy irodalmunk kincseivel juthasson — az idegen is megtanulandja, épen úgy fölköltendik a világ bámulatát, mint díriják ma a miénket.

De ő akkor is a mienk marad; s jogunkról hozzá — nem is mondunk le soha!

ban lépett föl és nem tünteti föl ama borzasztó ugrásokat, melyek 1854-ben és 1866-ban annyi áldozatot követeltek. Nincs ma itt, holnap ott, hanem csupán egyetlen kis területre szorítkozik. Különösen megjegyzésre méltó, hogy a Párisban menekülők nagy száma daczára még odáig sem tudott eljutni a járvány. Remélhető tehát, hogy a kolera egyáltalában nem veszi útját Ausztria felé. Az elővigyázat természetesen mindazonáltal helyén van.

I R O D A L O M.

* **Az Ország-világ** képes lapnak XIII. füzetét jelent meg. A csinos illusztrációkhoz következő érdekes a tartalma.

Erdösi Imre. (Arcképpel.) Török vagy szakad Regény. Degré Alajos-tól. — Örökségem. (Költemény.) Jakab Ödön-től. — Egy népköltő. Matray Alajos-tól. — Fellegváry X. Y. Z. és társa. Vigalbeszélés. Irta Ballagh Lajos. — A taplósiak. Irta Dr. L. — Nagypapa és munkája. (Képpel.) — A vén trobitás. (Költemény.) Várady Ferenc-től. — Egy a sok közül. Angolból ford. Kalocsa Róza — A képromboló. (Képpel.) — Lo Christ. Bretagnei monda. — A házasság szerződés. (Költemény. Béranger.) Ford. Rácz Soma. — A tornázó nők. (Képpel.) — A hét története. Camille d. Epernay-tól. — Sétacsónokázás. (Képpel.) — A mi időnkől. Gróf. Vay Dániel-től — Ostrom. Koroda Pál-tól. — Apróságok (Költemények.) Tóth Lőrinc-től. — A kigyóbródivat. — Másodvirágzás. (Költemény.) Lintvay Victória-tól. — A gyerekek. — Az orániai herceg. (Arcképpel.) — A kobzos hölgy (képpel.) — Egy női belvilág. Allegoria. Jubász Ödön-től. — A páncélos Tegethoff. (Képpel.) — Legyen világosság. (Költemény.) Muzslai K. János-tól. — Lawn-tennis. (Képpel.) — A mezőhegyesi ötos-fogat. (Képpel.) — Irodalom. Színház. Művészet. — E kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóinknak. Ezuttal tudatuk azt is, hogy a „Magyar Ország és Nagyvilág“ az „Ország-Világgal“ egyesült, a mi még hatalmasabbnak tényezőjévé lesz a magyar szépirodalomnak, mint eddig volt.

A Budapesti Szemle júliusi füzetét megjelent szokott érdekes és változatos tartalommal. Téglás Gábor A trójai ásatások ősmertani jelentőségéről immár harmadik közleményben értekezik. Pálffy Albert Anya és grófné című regényéből pedig hetedik közlemény jelenik meg. A füzet élén Tennyson király-idylljeinek első darabja: Gareth és Lyette pompázik, Szász Károly fordításában. A fordító még két darabnak, Pelleas és Ettarrennek, továbbá Arthur eltűnésének, az epilognak közlését igéri. Szász Károly minden fordításának, tehát tehát ennek is megvan az az érdeme, hogy a magyar olvasó közönség figyelmét ráfordítja a külföldi irodalmak jelesebb termékeire.

A magyar zene kedvelőinek figyelmébe! A magyar Dal-Album“ című egyetemes magyar népdalgyűjtemény V. kütetéből most jelent meg a 7. füzet. Hennike Rezsónél Győrött. E 911-940 számú csinoskiállítású füzet husz közkedveltségű dallamot tartalmaz, min: „Messze uszik, messze uszik a fellő. — Nem jó nektek a fonobajárni. — Letettették már szeretőmet a sírba stb.

A füzet többi közleményei: Az ingátlan vagy megadóztatásának fejlődése és mai állása Poroszországban (I.), Lukács Bélától. Az élő anyag és egyéniség, ifjabb Apáthy Istvántól, jeles jogtudóunk tehetséges szorgalmas fiától, a ki már eddig is számos figyelemre méltó szép cikket írt a napilapokba. Apáthy nem természetbuvár inkább csak szellemes, úgy szólván szalonias ismertetője a természettudomány vívmányainak, s dicséretére legyen mondva, nem volt bámulója az anyagnak, nem dogmatikus materialista. A pessimismus egy új bírálóját, Paul Bourgett (Extrais de psychologie contemporaine) ismerteti és bírálja Ambrus Zoltán, a fiatalabb kritikus nemzedék e kiváló tagja. Az értesítőben három kisebb ismertetés van. Ismertette van Esztiike kisasszony professzora, Pálffy Albert, regénye

A Magyar Salon képes havi folyóiratnak, melyet Fekete József és Hevesi dicséretes buzgalommal, szerkesztenek, immár a 3-ik füzetét jelen meg, az első kettőhöz hasonlóan változatos tartalommal s csinos illusztrációkkal. Költeményeket Endrödi Sándor és Reviczky Gyula adnak a füzetbe s Ábrányi Emil közli jeles Don Juan-fordításának egy részét, Jókai Mór „Az apja fia“ s Borostyáni Nándor „Utazás a Duna jegén“ című regényeinek folytatása az elbeszélő prózát képviselik Daudes egy rajzának fordításával együtt. Tárzaszerű rajzokat, leírásokat, csevegést Ágai („Török fonákságok“), Hevesi József, Gabányi Arpad (saját rajzaival), Adorján Sándor adnak, tudományos tárgyakkal dr. Dubay Miklós (A metalloterapia) és dr. Szerényi Hugó („Egy lap

földünk keletkezése történetéből" foglalkoznak. Koroda Pál a lefolyt színházi év drámairodalmát ismerteti, Kürthy Emil egy szellemeskedő levélben ír egy-mást kitűnő színésznőkről Helvey Laráról, hozzá intézett levél alakjában, Miletz János pedig, a mit első helyen említhetünk volna, Katona Józsefnek, a „Bánkban“ írójának egy teljesen ismeretlen színművét mutatja be, a birtokában levő eredeti kézirat nyomán, a színmű teljes ezime: A tündér álma vagy Nádír és Nádine boszorkányos története 3 felvonásban, bevezet sül ezt írja: A költő ezen tündéres irányu vígjátéka irodalmunkban még nevével sem ismeretes. — Valószínűleg vagy idegen darabnak, vagy valamely keleti tündéregének átdolgozása és egyik a költő azon elszeglett színdarabjai közül, mely a színpadon sohasem adatott elő. A színdarab fejlődése élénk, meglepő vidám jelenetekkel és fordulatokkal: a közbeszött énekeket, verseket a törzsgyökeres magyar kidolgozás és a kellemesen hangzó, változatos tiszta rímek teszik főleg becsesekké; némi átdolgozással még ma is vonzó, látványos színdarabot lehetne belőle alkotni.

HIRDETÉSEK.

7897 szám.
tkvi 1884.

Arverési hirdetmény.

A pancsovai kir. törvényszék mint tkvi hatóság részéről ezennel közlirre tétetik, hogy a pancsovai g. kel. urszínváltozási egyház végrehajtatónak Pavlovics Stefan volt pancsovai lakos hagyatéka végrehajtást szenvedett elleni 630 frt. tőke követelés ennek 1879 évi január hó 1-ső napjától járó 6% kamatai 50 frt. 35 kr. perbeli 10 frt 50 kr. megállapított jelenlegi és még feimerülendő költségeknél kielégítése végett 1884 évi Szeptember 15-ik napjának délelőtti 9 órákor a kebelbeli tkvi. hatóság helyiségben az ezen törvényszék területén fekvő Pancsova város a 3125 számú telekjegyzőkönyvben foglalt következő ingatlanok u. m. A + O. Z. 1 sor sz. 733 hr. sz. a 1739 sz. ház és 6□-öl területén házhely 1000. frt. ezenel megállapított kikiáltási ár mellett elfogárvereztetni akkoron magasabb ígélet hiányában a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%,-át készpénzben vagy óvadék képesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzül letenni vevő pedig köteles, — a vételért egyenlő részletben és pedig az első részletet, melybe a bánatpénz betudatik az árverés napján, a második részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt az árverés napjától számított 6% kamattal együtt lefizetni.

Kelt pancsovai kir. törvényszék mint

tkvi. hatóságnak 1884 június hó 23-én tartott üléséből.

Lemberger,
jegyző.

1—1

Stokka,
h. elnök.

943 szám.
tkvi 1884.

Arverési hirdetmény.

A pancsovai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közlirre tétetik, hogy Dimitrievics Marta, pancsovai lakos végrehajtatónak Schostaries Ferencz, Sztarcsovai lakos végrehajtást szenvedett elleni 92 frt. 12 kr. és 12 frt. 69 kr. jár. iránti követelés behajtása végett 1884 évi Julius hó 30 napjának d. e. 9 órákor Sztarcsova község helyiségében az ezen törvényszék területén fekvő Sztarcsova község 1079 számú telekkönyvi foglalt következő ingatlanok u. m. 54 hrszámú 2 hold I. oszt. szántó 210 frt. 54 hrszámú 2 hold I. oszt. szántó 210 frt. 54 hrszámú 2 hold II. oszt. szántó 175 frt. ezenel megállapított kikiáltási ár mellett külön külön elfognak árvereztetni és akkoron magasabb ígélet hiányában a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%,-át készpénzben vagy óvadék képesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzül letenni.

Kelt Pancsován a kir. törvényszék telekkönyvi osztályának 1884. Marczius hó 31-án napján tartott üléséből.

Dr. Kállay, jegyző.

Hergloz, elnök.

960 szám.
tkvi 1884.

Arverési hirdetmény.

A pancsovai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közlirre tétetik, hogy Arsenovits Koszta végrehajtatónak Schokanda Döme végrehajtást szenvedett elleni 46 frt. 10 kr. és jár. iránti követelés behajtása végett 1884 évi Julius hó 29-ik napjának délelőtti 9 órákor Uzdin község házánál az ezen törvényszék területén fekvő Uzdin községi 1306 számú telekjegyzőkönyvben foglalt következő ingatlanok u. m.

III. dílőbeli 67 hrsz 4 hold I oszt. szántó 420 frt.
IV. " " 20 " 5 " II " szántó 457 frt.
50 kr. 75 hrsz. alatt 847□-öl gyümölcsös-kert 83 frt. 23 hrsz. alatt 400□-öl gyümölcsös-kert 39 frt. 50 kr. 88 hrsz. alatt 500□-öl szőlő 262 frt. ezenel megállapított kikiáltási ár mellett külön külön elfognak árvereztetni és akkoron magasabb ígélet hiányában a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%,-át készpénzben vagy óvadék képesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzül letenni.

Kelt a pancsovai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1884. évi ápril hó 7-én tartott üléséből.

Dr. Kállay,
jegyző.

1—1

Hergloz,
elnök.

Az egyesült gazdasági gépgyárak

ezelőtt

EPPLÉ és BUXBAUM

Augsburg, S. nithofen, Wels-ben

és

Bécs II. Praterstrasse 50

ajánlják elismert kitűnő minőségű gyártmányaikat mint:

Mindenféle járgány fekvő, oszlopos, szállítható **Közvetítő** szíjkerékkel, homlok- vagy kúp-kerekkel.

Kézieséplők vas- és fa-állványon.

Járgányeséplők szalmarázóval és rostával.

Tisztító eséplőgépek járgány hajtásra.

Gőzeséplőgépek szeges-és sínes dobbal.

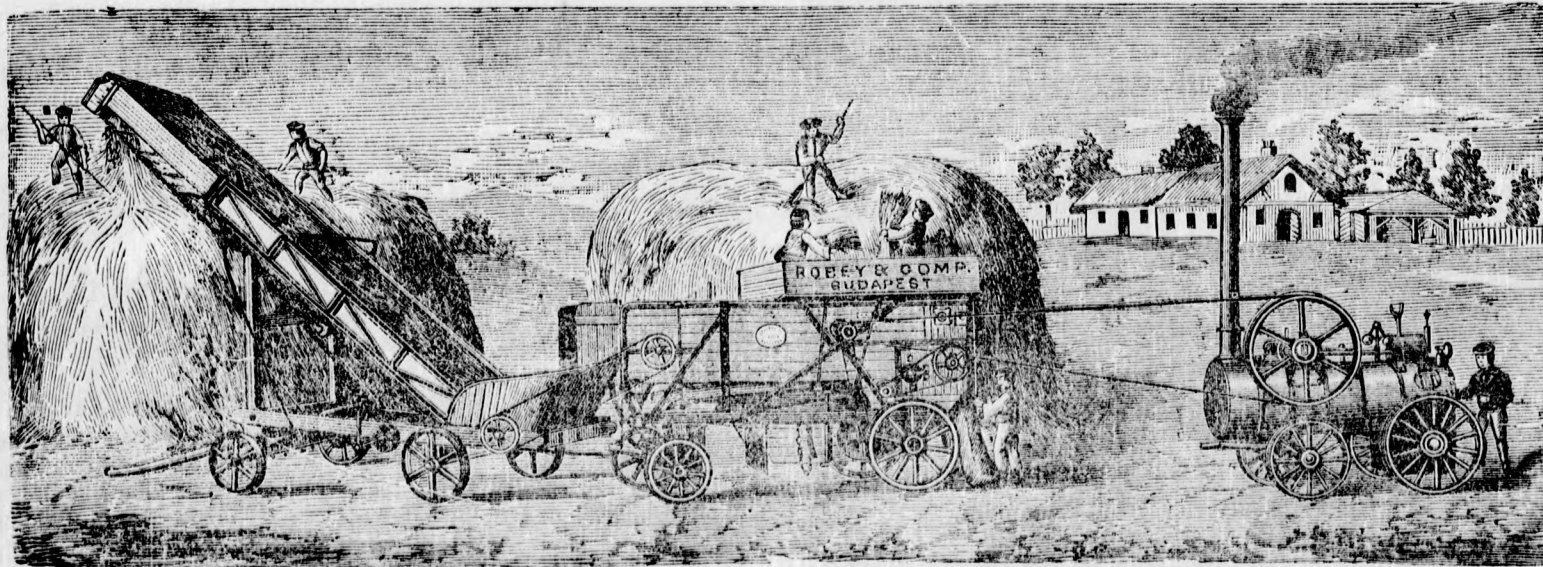
Gőzmozgonyok fekvő- és álló kazánal.

Szeckavágók (Bentall), kukoricza morzsolók, daráló malmok, répvágók, sor- és szórva-vetőgépek, Tigris szénagyűjtők, Perry szénaforgatók, Baker és Baker-féle rosták, Trienörök, szivattyúk, stb. stb. legjobb és tartós kiállításban jutányos árak mellett.

Catalogusok és árjegyzékek ingyen és bérmentve.
Közvetítőknél jutalék.

ROBEY & Comp.

Budapesten, Üllőiút 35.

Gőzeséplőgép-készleteket venni szándékozók szivesedjenek a gyári árak iránt ROBEY & Comp. hoz mint az eredeti vasgerendás eséplőgépek gyárosaihoz fordulni. 2¹/₂, 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű eséplő szedetek gyárunkban mindenkor készleten vannak.

12—12